

píše **Michaela Milá**
milaa@rhlas.sk

Aký bol rok v kultúre?

ANKETA Zaujímalo nás, ako zhodnotili uplynulých 12 mesiacov v kultúrnych inštitúciách Ružomberka

Kedže koniec roka je takpovediac predo dvermi, prichádza čas, kedy je zvykom premýšľať o uplynulom období, hodnotiť to, čo nám prinieslo - úspechy, radosti i ťažkosti. Pre posledné tohtoročné číslo Ružomberského hlasu sme vybrali viaceré kultúrne inštitúcie v meste, aby sa za končiacim rokom 2025 obzreli. Ako ho vidia ich predstavitelia? Prinášame vám pohľady priamo z ich pracovného života.

Radek Zdráhal, Kultúrny dom Ružomberok: „Máme za sebou mimoriadne významný rok. Celú činnosť Kultúrneho domu Andreja Hlinku prevzala novozaložená príspevková organizácia Kultúrny dom Ružomberok. Akciová spoločnosť v novembri vstúpila do likvidácie. Tento krok má - a aj v ďalších rokoch bude mať - zásadný vplyv na efektívnejšie hospodárenie inštitúcie, kvalitnejšiu prácu s divákmi i s návštevníkmi Veľkej dvorany, a takisto na lepšie možnosti čerpania dotácií. K najvýraznejším výsledkom roku 2025 patrí nárast počtu abonentov o 24%. Kultúrny dom zároveň zaznamenal rekordný počet predstavení i celkovú návštevnosť, a to vrátane kina. Úspešne bola dokončená projektová dokumentácia k prvej etape rekonštrukcie Veľkej dvorany. Tá zahŕňa výrazné zlepšenie akustických parametrov sály, inštaláciu scénického osvetlenia, a predovšetkým zavedenie systému riadeného dozvuku. Vďaka tejto technológii bude možné upraviť akustiku podľa typu predstavenia - koncertu, činohry či opery. Pôjde o prvú realizáciu svojho druhu na Slovensku, a koncertná sála v Ružomberku sa tak stane najmodernejšou v krajine. Projekt zároveň nadväzuje na historický odkaz Andreja Hlinku, pretože práve Ružomberok mal za prvej republiky prvé audiovizuálne kino na Slovensku. Pozitívne sa rozvíja aj medzinárodný projekt veľkoplošných muralov, do ktorého sa zapojili umelecké školy z Česka, Poľska i Ružomberka. Na konci leta 2026 bude na štíte domu na Madačovej ulici realizovaný víťazný návrh inšpirovaný tvorbou Ludovíta Fullu. Dalším výrazným úspechom je premiérový ročník festivalu LIPTOVKLASIK v Čutkovskej doline, na ktorom sa predstavila Slovenská filharmónia. Koncert prilákal pozoruhodných 1100 divákov.“

Veronika Ambrózová, SZUŠ Mostová 19: „Naša súkromná základná umelecká škola sa tento rok môže pochváliť viacerými víťaznými zmenami. Okrem toho, že sa nám podarilo oficiálne zmeniť naše aktuálne sídlo na Mostová 19, zmodernizovali sme aj priestory jednotlivých učební a zatriktívili tak proces vyučovania. Najviac sa však tešíme

z nášho súdržného pedagogického zboru, ktorý sa rozrástol o nových kreatívnych učiteľov. Hovoríme o nápaditých výtvarníkoch, ktorí sa neboja ísť novými a inovatívnymi cestami pri tvorení na hodinách. Deti si veľmi obľúbili novú pani učiteľku hudobného odboru, ktorej sa tento rok podarilo vytvoriť veľmi sľubný spevácky zbor, ktorý sa odprezentuje v programe Ružomberské Vianoce spolu s našimi šikovnými tanečníkmi, a to 13. decembra o 17:00. Cítíme veľkú vďaka za to, že nám rodičia opäť zverili svoje deti, a že sa k nám dostáva pozitívna spätná väzba, v dôsledku čoho sme tento rok mohli prijať podstatne väčší počet žiakov než za posledné roky.“

Marianna Stančoková, Divadelné štúdio RosArt: „Rok 2025 v Divadle RosArt, ktoré sídli na ulici Podhora 18 v Ružomberku, bol mimoriadne plodný. Zrealizovali sme 58 podujatí, 4-krát sme účinkovali na festivaloch v zahraničí, odkiaľ sme si odniesli 6 ocenení za inscenáciu o téme duševného zdravia s názvom Všetky supíš veci. Od jesene realizujeme medzinárodný projekt Play the Future 2, ktorý vzniká v spolupráci s Divadlom Kroměříž

a jeho výsledkom bude inscenácia určená pre tínedžerske publikum. Tento rok sme pri príprave dramaturgického plánu mysleli aj na najmladších divákov, a tak sme v novembri premiérovali vianočnú rozprávku Najkrajší dar na svete - nežný príbeh o sile priateľstva, odvahe a láske, ktorý reprizujeme aj počas vianočných sviatkov. Vďaka podpore Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a MAS Dolný Liptov sme mohli kúpiť 9-miestny automobil a kompletne vymeniť sedenie v hľadisku v rámci projektu Zachovávanie a šírenie kultúrneho dedičstva = divadlo na kolesách bez bariér.“

Okrem toho som úspešne ukončila štúdium divadelnej réžie na Vysokej škole múzických umení v Bratislave absolventskou inscenáciou Nič v Divadle Andreja Bagara v Nitre. Aj vďaka tomu sa naše divadlo profesionalizuje, a keďže som dostala ponuku hosťovať ako režisérka v Těšínskom divadle, jedna z mojich najbližších réžií bude práve v Českej republike. Rok 2026 bude nemenej bohatý na nové výzvy a intenzívne divadelné zážitky, pretože Divadlo RosArt pokračuje v angažovanej

dramaturgii reflektujúcej dobu, ktorú žijeme.“

Martin Hromada Liptovské múzeum: „Liptovské múzeum malo náročný rok. Zúčastnili sme sa sériou aktivít k 50. výročiu spustenia prevádzky vodného diela Liptovská Mara. Sťahovali sme naše viaceré depozitáre do jedného centrálného, ktorý postupne budujeme. Vydali sme 3 pekné publikácie. Realizujeme stavebný projekt na hrade Likava a stavebné projekty v budove Liptovského múzea v Ružomberku. Samozrejme, nie sú to bezproblémové stavby, ale robíme všetko pre to, aby sme všetko stihli v termínoch. Aj keď máme 2 expozície - Ružomberok a Likavu zatvorené, podarilo sa nám oproti minulému roku vo všetkých expozíciách zvýšiť návštevnosť. Mimoriadne ma teší stabilizácia dobrých vzťahov vo Vlkolínci a koncert ZUŠ L. Fullu v Kostole všetkých svätých v Ludrovej - Kúte, ako aj omše, ktoré sa nám tam podarilo v spolupráci s cirkvou zabezpečiť. Teší ma spolupráca so školami, domovmi sociálnych služieb, či dokonca Ústavom na výkon odňatia slobody v Ružomberku.“

Tatiana Babincová, Mest-

ská knižnica Ružomberok:

„Číselné štatistiky ešte, samozrejme, nemáme úplne uzatvorené, ale podľa predbežných odhadov sa bude celoročná návštevnosť v knižnici pohybovať okolo tridsaťtisíc návštevníkov. To znamená priemernú dennú fyzickú návštevnosť viac ako sto osôb. Zároveň v roku 2025 realizujeme spolu 270 podujatí, z toho len pre školské kolektívy 130, zároveň v priestoroch knižnice bolo počas roka 10 výstav. V letných mesiacoch sme prvýkrát po desiatich rokoch uskutočnili revíziu knižničného fondu, kedy naši kolegovia museli počas šiestich týždňov, kedy bola knižnica pre verejnosť zatvorená, vziať do rúk každú z 58 tisíc kníh a prehodnotiť jej fyzický stav. V rámci vzdelávacích podujatí pre školy a pre dospelých sme privítali také osobnosti ako je etnologička K. Nádaská, autorky J. Marcinová či K. Balúchová. Narástla popularita podujatia Kaviareň v knižnici, v rámci ktorého sa snažíme prezentovať aj mimo priestorov knižnice. Literárne a ilustrátorské workshopy pre deti sa počas celého roka venovali dielam spisovateľa J. Uličianskeho a Z. Štelbaskej. Zaviedli sme

nové typy podujatí - Cverničky pre najmenších na posilnenie jemnej motoriky; pre dospelých workshopy plstenia, drôtkovania a výroby knižnej väzby. Myslím, že z hľadiska ponuky aj návštevnosti plnohodnotne doplníme funkciu kultúrnych inštitúcií, ktorých dvere boli počas tohto roka zatvorené. Pokračovali sme v procesoch obnovy priestorového vybavenia - zrekonštruovali sme pôvodné vstupné dvere do oddelenia beletrie, vymenili sme počítačové zariadenia a regály v študovni v náučnom oddelení. Na jar a začiatkom jesene sme uskutočnili dve úspešné burzy kníh a v týždni od 15. decembra pripravujeme na prízemí knižnice poslednú, predvianočnú burzu, pričom výnos z nej opäť použijeme na nákup nových kníh. Knižný kolobeh pokračuje."

Terézia Timková, Súkromná základná umelecká škola Jánoš: „Súkromná základná umelecká škola Jánoš pôsobí v Ružomberku už 27 rokov, a za ten čas vychovala stovky mladých ľudí, ktorí v umení našli radosť, talent aj smer do budúcnosti. Rok 2025 bol pre našu školu mimoriadne tvorivý a plný podujatí, ktoré sa stali pevnou súčasťou kultúrneho života mesta aj okolitých obcí. Uskutočnili sme tradičné Záverečné a Vianočné koncerty, Učiteľský koncert, Absolventský koncert spojený s výstavou výtvarných prác, a tiež XIX. ročník regionálnej súťažnej prehliadky výtvarných prác detí a mládeže Liptov 2025. V máji sme zorganizovali už tradičný 19. ročník školskej hudobnej súťaže The Euromusic. Naši žiaci svojím umením obohatili mnohé komunitné akcie – od Vianočných trhov, Dní matiek, Dní obcí a otvorenia letnej sezóny v Lúčkach, až po vystúpenia v domovoch sociálnych služieb či na miestnych plesoch. Nechýbali sme ani na mestských podujatiach, akými sú Ružomberský jarmok, Ružomberské Vianoce či tradičné Stavanie mája. Rok 2025 priniesol aj množstvo úspechov v celoslovenských i medzinárodných súťažiach. Najväčšie ocenenia v hudobnom odbore získalo gitarové kvarteto, ktoré si odnieslo prestížny Gelnický kľúč, absolútnou víťazkou Pop Hit Bratislava 2025 sa stala Nela Šaláková a zlaté pásmo v hre na gitare na súťaži Gitarová Prievidza získala Emma Rázgová. V tanečnom odbore sme zabodovali najmä v celoslovenskej súťaži AFC Dance Cup Bardejov, a tanečníci sa predstavili aj na medzinárodnej scéne World of Dance Krakow. Mimoriadny úspech zaznamenal aj výtvarný odbor – Lara Brnoliaková získala špeciálnu cenu poroty v medzinárodnej súťaži Vianočná pohľadnica. S hrdosťou môžeme povedať, že rok 2025 bol pre našu školu rokom tvorivosti, úspechov a silného prepojenia s komunitou, ktorej sme súčasťou."

Marcel Dúbravec, Základná umelecká škola Ľudovíta Fullu: „Základná umelecká škola Ľudovíta Fullu pôsobí v meste Ružomberok už vyše 70 rokov. Za ten čas vychovala 3100 absolventov. V školskom roku 2024 - 2025 navštevovalo 830 žiakov, ktorých vyučovalo 48 pedagógov. Škola organizovala každý mesiac žiacke koncerty v koncertnej sále v Mederlyho Vile. V advente sme mali koncert v kostole sv. Andreja a v decembri sme sa prezentovali na Vianočnom koncerte v Kultúrnom dome Ružomberok. V synagóge výtvarný odbor drazil práce žiakov na Vianočnej aukcii. Základná umelecká škola zorganizovala spevácku súťaž Fullstar, kde sa prihlásilo 130 súťažiacich z celého Slovenska a Fullovú paletu - výtvarnú súťaž s názvom Okamihy z Mesta, kde bolo vystavených 350 výtvarných prác. Naši žiaci sa zúčastňovali na rôznych súťažiach, kde získavali popredné miesta a reprezentovali našu školu aj mesto. Na konci školského roka sme zorganizovali viacero koncertov a vystúpení, ako napríklad Galakonzert, Záverečné vystúpenie tanečného odboru a Divadelné predstavenie literárneho odboru. Cez letné prázdniny sme usporiadali letný tábor Fulláčik. Vôňu farieb, tóny orchestra, kulisy divadelných hier, dupot tanečných topánok, tú neopakovateľnú atmosféru zažijete v Základnej umeleckej škole Ľudovíta Fullu rovnako intenzívne dnes, ako aj v minulosti."

Barbora Janičková, Súkromná základná umelecká škola Ružomberského katolíckeho kruhu: „Naša škola, napriek svojej subtilnosti – čo sa týka počtu žiakov, – prispieva k rozvoju kultúrneho života v obciach, kde sídlia naše elokované pracoviská – Černová, Komjatná, Stankovany, Partizánska Lupča a Kvačany. Ale talentovaní žiaci nás reprezentujú aj na regionálnych, slovenských aj medzinárodných súťažiach, prehliadkach a koncertoch: Hviezdoslavov Kubín, Šaliensky Maľko, Rázusovie Vrbica, Divadlo deťom, Prednášam, teda som, Beniakovce Chynorany, Medzinárodná divadelná noc v Partizánskej Lupči, Noc divadiel v Zlíne, Jiráskův Hronov, Dedičstvo Štúrovcov. Viacerí žiaci sa u nás úspešne pripravovali na stredoškolské a vysokoškolské štúdium umeleckého zamerania. Ďakujeme našim milým žiakom, rodičom a priateľom našej školy za podporu a tešenie sa na ďalšie spoločné stretnutia."

Zuzana Hrušková, Kultúrne centrum CVAK: „Rok 2025 hodnotím s nadhľadom. Najdôležitejšími boli vzťahy ľudí so záujmom o kultúru, kvalitné filmy a dianie okolo nás. V auguste som vďaka 12 dobrovoľníkom otvorila kultúrne centrum CVAK. Bolo mi povedané, že je to v dnešných časoch odvážne gesto. Bola to skôr zvedavosť, či sa dá prežiť inak ako v stereotype a negatívnych myšlienkach. V susednom štáte zúri vojna. Vždy, keď počujem

na ulici dialekt, pripomeniem si dôležitosť mieru. Verím v silu človeka, jeho originalitu a všimam si jednoduché veci. Bez čoho nedokážem žiť, je umenie a kontakt s tými, ktorí na svet nazerajú tvorivo. Stále máme v meste dve zavreté kultúrne inštitúcie. Zaujímam ma, do akého štádia ich necháme dôjsť. Podujatí v meste sa konalo neúrekom. Umožnilo nám to spájať sa s ľuďmi s podobným zmyslaním a zapájať sa do diskusií. Ďakujeme mestu za financovanie a spoluprácu pri tvorbe projektov. Prajem úspešný a zdravý rok 2026."

Igor Littva, Folkórny súbor Liptov: „Uplynulý rok bol pre FS Liptov pomerne bohatý. Súbor absolvoval už tradičné podujatia v rámci kalendárneho cyklu v meste Ružomberok, ako bola Fašiangová pochôdzka, Vynášanie Murieny, Veľkonočná kúpačka, Stavanie mája, ale aj tradičné dva veľké koncerty v Kultúrnom dome Ružomberok. Tento rok boli venované pastierom a remeselníkom. Okrem uvedeného, významná časť patrila cezhraničným podujatiam s poľským mestom Wisla cez projekt Mesta Ružomberok. Súbor tak dvakrát vycestoval do Wisly, absolvoval predstavenia s poľským súborom v Ružomberku. Podobným podujatím bola aj účasť na festivale v Česku v meste Liptál cez projekt Liptovského múzea. Zaujímavým projektom bola svadba na Vlkolínici v spolupráci s Kultúrnym domom Ružomberok. Už tradične súbor absolvoval aj vynikajúci medzinárodný festival, tentokrát v belgickom meste Izegem. Okrem ďalších predstavení bol pre súbor mimoriadnym podujatím festival LittvaFest. Podujatie sa uskutočnilo v Liptovských Sliachoch v réžii FS Liptov, bolo venované dlhoročnému umeleckému vedúcemu Vojtechovi Littvovi a bolo dôstojnou spomienkou na uvedenú osobnosť pri príležitosti jeho nedožitých 85. narodenín."

Miloš Bubelka, Muzikálová SZUŠ Alkana: „Pre ružomberskú Alkanu bol rok 2025 mimoriadne úspešný. Vo Veľkej dvorane sme počas roka uviedli tri veľké predstavenia – muzikál Červená čiapočka, Veľkú letnú show a Mikulášsku show Alkany, ktoré si užili školy aj široká verejnosť. Naši speváci zabodovali nielen v súťaži Alkanovská Superstar, ale aj na Medzinárodnom festivale tvorivosti mládeže v Liptovskom Mikuláši, odkiaľ si priniesli zlaté aj strieborné pásma. Nechýbali sme ani na tradičných podujatiach – Ružomberskom jarmoku, a už 12. decembra naši speváci slávnostne otvorili Ružomberské Vianoce. Veríme, že aj v roku 2026 budeme prinášať radosť všetkým našim priaznivcom."

ILUSTRÁČNÉ FOTO
STANISLAV SUROVÝ

zaujalo nás

Ondrejský trh odštartoval predvianočnú atmosféru

Jarmoky a trhy „na Ondreja“ nie sú na Liptove nič nové. Aj Ružomberok je jedným z miest, kde sa podobné podujatia zvykli konať. Patril remeselníkom a tradičným výrobkom. Nostalgiu za starým podujatím odvíala aktivita Miestnej akčnej skupiny (MAS) Dolný Liptov, ktorá sa rozhodla oživiť toto podujatie. Pod názvom Dolnoliptovský Ondrejský trh pripravila v spolupráci s mestom Ružomberok a Kultúrnym domom Andreja Hlinku už tretí ročník akcie plnej hudby, tanca, jedla, ale najmä originálnych výrobkov.

Výber je stále pestrý

Remeselníci a výrobcovia originálnych produktov to v dnešnej dobe nemajú ľahké. Originálne a ručne robené výrobky nepatria medzi najlacnejšie, čo v dnešnej dobe nenahráva do kariet predajcom ani spotrebiteľom.

Napriek tomu sa v Ružomberku počas jedného dňa zišlo až 36 predajcov s rôznymi originálnymi výrobkami, jedlom a nápojmi.

Medzi nimi aj držiteľia a predajcovia regionálnej značky PRODUKT LIPTOVA – Medveďovník, Michal Lorenčík, Duch dreva, Hýrošova špagiza.

Akciu navštívilo počas celého dňa odhadom organizátorov asi tisíc ľudí. V stánkoch mohli nájsť keramiky, sypané čaje, konopné produkty, háčkované hračky a rôzne dekorácie, náušnice a šperky, originálne chrumky, kávou maľované obrázky, tkané koberce, medovníky či produkty z Hýrošovej špagize. Nechýbali tiež ukážky odlievania sviečok aj tkania kobercov.

Organizátorovi akcie - MAS Dolný Liptov – patrilo stánok, v ktorom sa síce nepredávalo nič ručne robené, zato sa v ňom dalo prispieť na dobrú vec. Kúpou dobročinného punču návštevníci podporili rodinu samozávitelky - pani Lucie s tromi deťmi. Výška príspevku, ktorý návštevníci venovali tejto rodine bola 600 eur.

Hudba a tanec nesmeli chýbať

Po druhej hodine popoludní pokračoval Ondrejský trh sprievodným kultúrnym programom.

Odštartovala ho rómska tanečná skupina LULUDI svojimi temperamentnými tancami. Ako uviedla vedúca skupiny Katarína Kmošková, „LULUDI“ znamená „rómky kvet“. Rómskym deťom sa spolu s kolegyni venuje v rámci ko-

munitného centra Úsmev ako dar, ktoré v Ružomberku pôsobí už viac ako 10 rokov.

Nasledovalo slávnostné otvorenie akcie, ktoré uviedla moderátorka Patrícia Kurpašová. Podujatie otvorili príhovory organizátorov. Za MAS Dolný Liptov štatutárny zástupca Rastislav Horvát, za mesto Ružomberok sa predstavil mestský primátor Ľubomír Kubán, za členov MAS Dolný Liptov – Jana Šimová – starostka obce Liptovské Revúce.

Program pokračoval tanečným vystúpením DANCE GALAXY pod vedením Tamary Malenčíkovej.

Po štvrtej už pódium patrilo známemu hudobníkovi Martinovi Harichovi, ktorý spoločne s klaviristom Marekom Masarikom rozprúdil energiou dav pred pódium.

Martina Haricha vystriedali opäť tanečníčky z DANCE GALAXY so svojou svetelnou show. Po nej nasledovalo vystúpenie MALALATA, ktoré nesie príznačný názov „Balkan bashavel“.

Ružomberská kapela LOS BOMBARDEROS uzavrela kultúrny program Ondrejského trhu.

Počas ich vystúpenia odzneli cover-verzie známych českých aj slovenských hitov ako inak – so sombrerami na hlavách.

Ondrejský trh ako začiatok

Tretí ročník tohto podujatia priniesol do Ružomberka všehochuť umenia, zábavu a spoločenského využitia. Tento ročník vznikol za výraznej podpory mesta Ružomberok a v spolupráci s Kultúrnym domom Andreja Hlinku. Akciu podporili aj podnikatelia a sponzori, ktorými boli firmy Alternia, Jazmín – Medicínske centrum krásy, LSS – Liptovská stavebná spoločnosť, iPIC solutions, SEZ Dolný Kubín, TetraStav a Típos. Záujem o to, aby sa kultúrny a spoločenský život v meste rozmáhal, je skutočne veľký. O meste Ružomberok sa totiž často hovorí, že sa tu „nič nedeje“.

„Veríme, že aj toto podujatie má potenciál búrať mýty o tom, že v meste je málo možností na kultúrne či spoločenské využitie. Pridanú hodnotu mu dodáva práve fakt, že ho robíme „o nás“ – tým mám na mysli remeselníkov z Liptova, „pre nás“ – a teda pre všetkých, čo tu žijeme,“ uviedol štatutár MAS Dolný Liptov Rastislav Horvát.

ZUZANA HVIZDOVÁ,
MAS DOLNÝ LIPTOV

i

Na Ondrejskom trhu nechýbala ani naša spolupracovníčka Anka Šenkeriková s manželom Jožkom. Prítomným ponúkali vo svojom stánku obľúbený a čoraz populárnejší sortiment ich výrobkov s označením „Medveďovník“, ktorý získal aj ocenenie Produkt Liptova. MD, FOTO RKHLAS